

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 17. Acaraiense oppidum ab Societate ædificatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

exuvias, reculas ab eo tritas sibi distribui postulavere. Per cæteras Chiliæ regni ditiones, præter ordinarias Collegiorum industrias, & excursorum nostrorum labores, eodem planè fructu, quo præcedentibus annis, nihil admodum memorabile contigit.

PARANENSIBUS Sociis populi superioris fluvii littora incolentes augendæ rei Christianæ amplam materiam præbuere. Ad eos populos ante septennium mirabili audaciâ primus omnium Rochus Gonsalvius penetrarat. Interjecto verò tempore, Didacus Boroa eò aliquoties cursim ire ausus, vix apertam frequentium ariolorum vim evaserat: pedetentim tamen, quorundam Casiquiorum animis multiplicitate beneficiorum demulsi, res ad eum statum reducta est, ut crederetur novum oppidum fundari posse. Igitur Didacus Boroa, & Claudius Ruiër, cum selecto Neophytorum manipulo, Mense Martio se dant in viam. Triginta leucis Acarai, in Paranam se exonerantis, ostium distat ab Corporis Christi oppido, unde discesserant. Circa eum fluvium incolebant frequentes Casiquii, quorum unus lubens volensque in suo agro locum fundando oppido designavit, cujus rei fama longè latèque perlata plerosque regionis Casiquios ad colloquium pertraxit, ex quo sic discessum, ut multi Legi Christianæ conciliati crederentur. Quare Socii Ædem Sacram extemporali opere extruunt, & nascens oppidum Virginis MARIÆ Natali solemniter consecrant, omnem deinceps curam adhibentes, ut circumjacentes populos ad id incolendum allicerent. Post bimestre spatium Didaco Boroa ad cæterorum Sociorum regimen pro munere reverso, novi oppidi onus in unum Claudium Ruiërium incubuit; miraculoque non caruit, hominem febrili debilitatum, earum rerum, quas novarum coloniarum foundationes requirunt, stabilimento operam dare potuisse. Omnibus Indis morbo simul prostratis, præter unum Neophytum Sacrificii administrum, nullum adiutorem habebat: quo etiam febrili correpto, quamvis ipse febrilet, per se aquatum lignatumque ibat, & omnibus ægris æger ipsè aderat. Sed ubi cum reliqua gente convaleuit, assumptis secum aliquot Casiquiis, adverso Parana navigans, Ethnicos ad Fidem Christo dandam sollicitatum perrexit. Primis diebus duorum pagorum incolæ, oblatis Baptismo infantibus, ei se tradidere. Sed Quaraci pucutiis apostata, inter suos potens, præcipuè petebatur, qui cognito Ruiërium adventare, frequentes Casiquios ad pagum suum convocavit, eo fine, ut eum trucidaret: quâ re non deterritus Ruiërius, apostatam armatorum manibus circumseptum minantemque fortiter adiens, composito ad majestatem vultu (nam sic cum hujusmodi superbix monstris agendum est) & sermonis granditate assumptâ, factum hominis pro Sacerdote se venditantis multum deridens, ira perstrinxit, ut prominis, & destinata nece, viatico Ruiërium prosequeretur, & interjecto tempore Neophytis accederet. Ad quem hæc vice reprimendum multum valuit Ararepæ adhuc Catechumeni, & aliorum comitum pro tuendo Ruiërio mori se velle testantium, intrepida fortitudo, quibuscum, conciliatis prius plerisque adversi Parana Casiquiis, ad oppidum rediit, ingenti Catechumenorum gaudio, quod eum occisum fama vulgasset. Non diu post, relicto ad sarcinas Thomâ Urveniâ, qui ad eum juvandum venerat, eodem fermè comitatu fructuque, secundi fluminis accolæ invitatum ivit. Reductis jam plurimis, cum gens ex innatâ desidiâ domos suas in oppido fabricare renueret, tygris singulis noctibus per oppidum perambulans, id attulit commodi, ut Indi mirabili celeritate oppidum perfecerint, quo se tectis & parietibus contra ferâ rabiem defenderent. Perfecto oppido, infesta tygris quasi officio suo perfuncta, Divi Georgii ferarum domitoris ab Ruiërio invocati die, in casses incidit. Indorum turba, ad patrios fontes ex oppido transfugiens, ab occurrente tygride, unum ex omni numero discerpente, territa, postliminiò ad Christi ovile rediit. Tygris alia Indum cum sua familia, Religionis Christianæ capeffendæ ergò, ad oppidum euntem, in fugam compulsi: sed non ejus uxorem, ausam in feram securim intentare, & prehensâ caudâ velle sistere, ex quo conamine fortis mulieris ei nomen adhæsit. Præter tygridum continuam pænè infestationem, illud ad Sociorum patientiam exercendam addebatur, quod cyniphes pænè innumeri, in humili & calido

CAPUT
XVI.
Acaraiense
oppidum
ab Societate
ædificatur.

Acaraiense
fluvium.

Oppidum
Nativitati
Virginis sa-
cratur.

Claudii
Ruiërii mor-
bus & labo-
res.

Periculum.

Generositas.

Ethnicorum
reductio.

Tygridum
infestatio.

Et cyniphæ.

*Et Ariolo-
rum.*

solo aculeolis suis diu noctuque fodicantes, nullâ quiete datâ pertinacissimè eos infestarent. Præterea arioli quibusvis feris & cyniphibus molestiores iis erant, adeò ut Ruiërius scriberet, inter hos populos durare, sine specialissimo Dei favore, prorsus fore intolerabile: sed Deus Optimus Maximus inexplicabilibus deliciis eorum animos imbuebat, qui se volentes lubentesque in media Barbarie gloriosis ærumnis consecrant. Indicibili Sociorum diligentia pedentem à plerisque Casiquis, infra & suprâ oppidum incolentibus, obtentum, ut se perducerent: quamquam nunquam decrant, qui dæmonis clientes se professi Evangelio resisterent.

CAPUT
XVII.
Obstaculû
Evangelicæ
predicatio-
nis ab Ur-
vaicâ amo-
vetur.

*Conceptionis
oppidum un-
tat.*

1625.

*Jaguapinius
capitur.*

DUM hæc aguntur, Nicolaus Durandus Mastrillus Provincialis alia Parana oppida inspiciebat, qui quamvis ad novum Acaraïense oppidum non ascenderit: ausus tamen terrestri itinere ad Urvaicensis penetrare, reperit Conceptionis oppidum, ob Paranensium Ethnicorum secretas machinationes, & pestem singulis annis grassantem, suspicionesque Barbarorum, nutare: voluitque coram, advocatis in consilium frequentibus Sociis, disceptari, num oppidum ab quinquentio inceptum, & paucitate laborans, continuandum deferendumve esset. Re ultrò citroque agitâ, prævaluit Rochi Gonsalvii, & Alfonsi Aragonæ, qui ibi curabant, sententia, sententium, constantia, & remotione obstaculorum, contra dæmonem, immensæ Provinciæ spem evertere conantem, obtinendum esse. Aiebant enim, circa Parana initia per sexennium integrum contra Barbarorum perfidiam, pestis grassationem, dæmonum furorem, Socios oblectatos fuisse: longè diutiùs Cataldinum & Maçeram in duobus Guairaniæ oppidis se continuisse: sperandum etiam esse, si non retrocederetur, fore ut aliquando grande constantiæ præmium, devictis Urvaicensibus, reportaretur. Cui sententiæ subscribens Provincialis, Rocho Gonsalvio in mandatis dat, ut omni adhibito conatu obstacula amoveat. Et profectò statim ingens amotus est, capto Jaguapinio Paranensi Casiquio, jamdiu secretis machinationibus Sociorum labores summo nisu evertere conato. Persuaserat is Urvaicensibus Ethnicis, ut non longè procul ab eo loco, ubi Rochus Gonsalvius Conceptionis oppidum fundaverat, aliud majus construerent, è quo conjunctis viribus bellum Neophytis inferrent, prohiberentque religionem Christianam ultra propagari: sed acceptis tanti mali indicis, Paranenses Neophyti factâ manu Jaguapinii pagum invadunt: quo capto, & in exilium transportato, duplici emolumento novellâ Urvaicæ & Parana oppida cumulata sunt. Nam Jaguapinius ad partes Christi cum omnibus affeclis transit, & deinceps per Urvaicensem Provinciam victricia triumphantis Fidei Christianæ arma, fundatis multis oppidis (uti suis locis narrabimus) Gonsalvio duce Socii circumtulere. Inter has turbas centum & quinquaginta quatuor in eo oppido Christianis additi sunt.

CAPUT
XVIII.
De Joannis
Quaracii
Arioli mor-
tibus &
morte.

*Joannes
Quaracius
morti eripi-
tur.*

*Itatinenses
decipi.*

AD Paranam quamvis novæ veteresque Neophytorum coloniæ frequentibus Ethnicorum accessionibus Sociorum industriâ crescerent, spesque esset totum fluvium sub Christi jugum brevi missum iri; tamen nec hic dæmon quiescebat, qui ad eludendos Sociorum conatus, Joannem Quaracium, magum perveris facinoribus famosissimum, in Paranam induxit, totum sine dubio corrupturum, nisi in antagonistas eludendis stygiis artibus exercitatissimos incidisset. Ismagus in Guairania olim natus Baptismo se tingi eo sine permiserat, ut dissimulatiùs noceret. E patria in varias semotasque terras peregrinatus, sparso ubique superstitionum veneno, quoscumque poterat ab Christi cultu avertere conabatur. In Assumptionis urbe, ob nota scelera, Judicis sententia furcæ adjudicatus, imprudenti nescio cujus hominis favore morti ereptus, ad Sanctæ Fidei urbem in exilium transportatus est. Unde adverso Parana fugiens, Itatinensi Neophytorum oppido, Franciscanis Patribus subjecto, clam se intulit. Et ut erat vaser, ab Itatinensibus impetravit, ut se quàm occultissimè haberent. In his latebris, maleficis sermonibus plerorumque animis sibi devinctis, ab credula gente facillè obtinuit, ut frequentissimi ad se audendum noctu concurrerent. Porro nocturni doctoris hæc erant dogmata. Caverent ab Christianis & Religiosis Sacerdotibus, quos scirent ad Indorum perniciem esse

consecratos.